

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษา
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
A Training Curriculum Development for Promoting Using Knowledge Skills
of the First Year Students in Thai Language Teaching of Faculty
of Education Rajabhat Rajanagarindra University

ประกอบกุล นาคพิทักษ์¹ วิชิต สุรัตน์เรืองชัย² วิภาภรณ์ บุญยงค์³

Prakobkul Narkpitak¹, Vichit Suratreungchai² and Wipaporn Boonyong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 2) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ และ 2) แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการดำเนินการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร และคู่มือการดำเนินการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้าอบรม และผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.18)

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตร มีดังนี้ กลุ่มทดลองมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม ทักษะการนำความรู้ไปใช้ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา, Doctoral of Education Degree in Curriculum and Instruction, Burapha University

²รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, Associate professor, Dr., Department of Learning Management, Faculty of Education, Burapha University.

³รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, Associate professor, Dr., Department of Psychology and Guidance, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University.

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ประกอบกุล นาคพิทักษ์, golf1582@hotmail.com

รับเมื่อ 29 มิถุนายน 2562 แก้ไข 2 กรกฎาคม 2562 ตอรับเมื่อ 3 กรกฎาคม 2562

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop the training curriculum to enhance using knowledge skills for the first year students majoring in Thai language teaching study at Rajabhat Rajanagarindra University 2) to study its effectiveness. The sample selected by purposive sampling was 25 first year students who major in Thai language teaching of Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University. The research instruments comprised 1) a training curriculum of using knowledge skills for the first year students who majored in Thai language teaching Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, 2) A knowledge skills usage test. The data was statistically analyzed by mean, standard deviation, and t-test (t-test for Dependent Samples).

The research findings were:

1. The training curriculum of using knowledge skills for the first year students studying in Thai language teaching major of Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, consisted of rationale, principles, curriculum objectives, training periods, contents, training activities, learning materials, assessment and evaluation, and curriculum documents, such as training manual for instructors, and training manual for trainees. The evaluation of curriculum quality in terms of the appropriateness of the curriculum elements showed that the appropriateness of the curriculum was at a high level ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.18).

2. The training curriculum effectiveness on students using knowledge skills after training was higher than before training. Differences were statistically significant at .05, and students using knowledge skills after training was higher than 80 percent of defined criteria. Differences were statistically significant at .05.

Keywords : Training Curriculum, Using Knowledge Skills, The students who major in Thai language teaching

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร พลังงาน สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเคลื่อนย้ายคน เงิน เทคโนโลยี ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้อย่างเสรี ส่งผลให้ทุกชาติต้องเผชิญกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และยังมี การแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่จำกัดขอบเขต ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม กระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์โดยรวม อีกทั้งยังมีปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย ประเทศไทยก็ต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อนและคาดการณ์ ผลกระทบได้ยาก แม้ว่าในภาพรวมสังคมไทยจะมีภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) กล่าวถึง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่อง องค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและ มีความเหลื่อมล้ำสูงเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพ การพัฒนา ท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรค สำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาว สิ่งที่จะต้อง ตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น การพัฒนาคนในภาพรวม ให้เป็นคนที่มีคุณภาพในทุกช่วงวัยสามารถบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับ คุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวทางในการพัฒนาประเทศไทย สรุปได้ว่า การที่ประเทศไทยจะพัฒนาให้ก้าวหน้ามีความพร้อมในการแข่งขันกับนานาประเทศได้นั้น ตัวแปรสำคัญก็คือขีดความสามารถในการคิดนั่นเอง ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ล้วนมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการส่งเสริมการคิดและฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ วิสัยทัศน์ (2552) กล่าวว่าความสามารถในการคิดจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงอยู่ของชีวิตมนุษย์ในภาวะปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพ สามารถแก้ปัญหาชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือความสามารถในการคิดจะเป็นภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตในสังคมที่ยุ่งยากซับซ้อนได้เป็นอย่างดี เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย สามารถเผชิญกับปัญหาได้อย่างเข้มแข็ง สามารถเลือกและตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการแข่งขันและต่อสู้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาการคิดจึงน่าจะเป็นจุดเปลี่ยนของสังคมไทย ประเด็นสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วน คือ จะทำอย่างไรจึงจะมีการสอนคิดกันตั้งแต่เด็ก ๆ และทำอย่างไรจึงจะทำให้เด็กไทยที่อยู่ในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาความสามารถในการคิด ทำให้รู้จักคิด คิดเป็นและคิดดี ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดก็คือ ครู

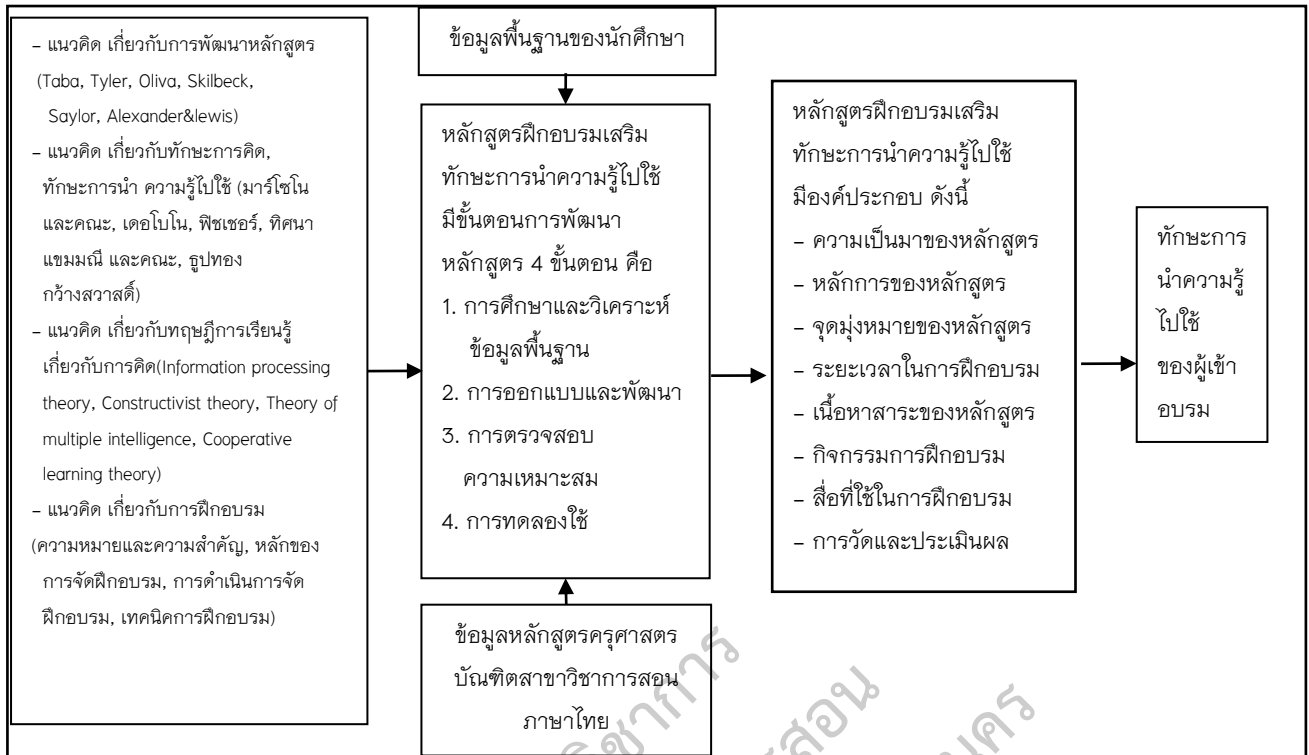
ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาครูจะต้องไปเป็นครูในอนาคต ควรได้รับการพัฒนาการคิดให้ไปเป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านที่ 3 ที่กำหนดให้บัณฑิตต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน ซึ่งเป็นทักษะการคิดที่ซับซ้อน เมื่อพิจารณาตามการจำแนกทักษะการคิดของ ทิศนา ขัมมณี และคณะ (2549) จำแนกทักษะการคิดออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสาร มี 3 ทักษะ 2) ทักษะการคิดที่เป็นแกน มี 18 ทักษะ และ

3) ทักษะการคิดที่ซับซ้อน มี 18 ทักษะ รวมจำนวนทักษะการคิด 39 ทักษะ ซึ่งรูปทรงแบบวงสวารสี (2554) กล่าวว่า ทักษะการคิดขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการพัฒนาการคิดสู่ระดับสูง ครูจึงต้องเห็นความสำคัญและครูต้องสอนเป็นอันดับแรกก่อนที่จะสอนการคิดระดับสูงขึ้นไป ดังนั้น ทักษะการคิดที่ซับซ้อนจะพัฒนาได้ดีจะต้องอาศัยทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสารและทักษะการคิดที่เป็นแกน สอดคล้องกับชนาธิป พรกุล (2554) ที่กล่าวว่า ทักษะการคิดแต่ละทักษะมีความสัมพันธ์กันและเป็นความสัมพันธ์ที่ต้องอาศัยกันเป็นลำดับ ในการพัฒนาทักษะการคิดในแต่ละประเภท ก็จะต้องพัฒนาแต่ละทักษะไปตามลำดับ และในการพัฒนาการคิดที่เป็นแกนที่จะเป็นพื้นฐานของทักษะการคิดที่ซับซ้อน ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ควรต้องมีทักษะการนำความรู้ไปใช้ (using knowledge skill) ซึ่งเป็นทักษะตัวสุดท้ายของทักษะการคิดที่เป็นแกน เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการคิดที่ซับซ้อนต่อไป ผู้วิจัยจึงสำรวจสภาพปัญหาของทักษะการคิดที่จำเป็นต่อทักษะการนำความรู้ไปใช้ ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยสำรวจความคิดเห็นจากอาจารย์และนักศึกษาพบว่า อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าทักษะการสรุปอ้างอิง ทักษะการจัดกลุ่ม ทักษะการเปรียบเทียบ และทักษะการระบุยังมีปัญหาในอยู่ระดับสูง ซึ่งเป็นข้อมูลมาสนับสนุนให้เห็นว่าทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษายังคงเป็นปัญหาและนักศึกษาควรต้องได้รับการพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้เพื่อให้สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการนำไปพัฒนากระบวนการสอนคิดให้กับนักเรียนในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 58 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ปีการศึกษา 2561 ที่มีสภาพปัญหาของทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับสูง (มีผลต่างของสภาพปัจจุบันกับความคาดหวังสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผลรวม) จำนวน 25 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
2. แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ร่างหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ และ เอกสารประกอบหลักสูตร โดยดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2 ประการ คือ
 - 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทักษะการคิดและทักษะการนำความรู้ไปใช้ 2) เพื่อให้ผู้เข้ารับ การอบรมมีทักษะการนำความรู้ไปใช้
 - 1.2 คัดเลือก และจัดรวบรวมเนื้อหาสาระโดยนำข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร มาคัดเลือก และจัดทำร่างเนื้อหาสาระของหลักสูตร ใช้กิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่เป็นแกน ที่ แบลก บอลลิงเจอร์ การ์ดเนอร์ เพทตี้ และวิลเลียม (Blagg, Ballinger, Gardner, Petty and William, 1988 อ้างถึงใน รูปทอง กว้างสวัสดิ์, 2554) ได้ออกแบบไว้ มาใช้เป็นกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการนำ ความรู้ไปใช้ โดยแบ่งเป็น 10 หน่วย
 - 1.3 คัดเลือก และจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้
 - 1.4 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล
 - 1.5 การจัดทำเอกสารหลักสูตร

การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างเอกสารหลักสูตร และร่างเอกสารประกอบหลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีรายละเอียดดังนี้ ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร และโครงสร้างเอกสารประกอบหลักสูตรโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามน้ำหนักคำตอบให้คะแนน เป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ ซึ่งแบบประเมินแต่ละข้อมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80–1.00 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 2 คน ด้านการวิจัยทางการศึกษา หรือด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 1 คน ประเมินตามแบบ

2. แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ เป็นแบบเลือกตอบ ในแต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ โดยทำการทดสอบก่อน (Pre-test) และทดสอบหลัง (Post-test) การฝึกอบรม และวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) ในเนื้อหาภาษาที่ใช้ ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้อง พบว่าได้ค่าความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพด้านค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson: KR-20) วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนการทดลอง ดังนี้

1. การประเมินก่อนการทดลอง ประเมินทักษะการนำความรู้ไปใช้ ก่อนการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ที่สร้างขึ้น

2. ดำเนินการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรม

3. การประเมินหลังการทดลอง ประเมินทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ ฉบับเดียวกับการประเมินก่อนฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ ก่อน-หลังการฝึกอบรม และผลการทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ หลังการฝึกอบรมเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบคะแนนก่อน-หลังการฝึกอบรม และความแตกต่างของคะแนนหลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Samples) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชครินทร์ ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ระยะเวลาของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม การวัดผลและการประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร และคู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการอบรม ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.18 คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12 และคู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการอบรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.15

2. ทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชครินทร์ ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent

Samples) ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนก่อนการฝึกอบรมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.77 และมีคะแนนหลังการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.97 และทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ หลังการฝึกอบรมเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Samples) ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนหลังการฝึกอบรมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.75

อภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบไปด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร ระยะเวลาในการฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผลการฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร คู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการอบรม จากผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร โดยการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่า หลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น และผลการประเมินความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบ หลักสูตรมีคุณภาพในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรด้วยการบูรณาการขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษาและดำเนินการพัฒนา

หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การออกแบบและพัฒนา 3) การตรวจสอบความเหมาะสม และ 4) การทดลองใช้ ซึ่งทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษา ดังนี้ Tabá (1962) ไทเลอร์ (1949) โอลิวา (1982) เซย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (1981) นอกจากนี้ ผลการพัฒนาหลักสูตรยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซาลินี เกษรพิกุล (2555) เรื่อง พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทย ด้านการสอนคิดวิเคราะห์ ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรตามทฤษฎีของ Tabá (1962) และวิภา ตันทุลพงษ์ (2560) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และทักษะการผลิตผลงานการเขียน สำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพัฒนาหลักสูตรโดยการบูรณาการ ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ Tabá (1962) และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของ ชูชัย สมितिไกร (2554)

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม ด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะการนำความรู้ไปใช้ ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Samples) ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการนำความรู้ไปใช้ หลังการฝึกอบรมเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Samples) ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรมีขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีการคัดเลือกและจัดรวบรวมเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการนำไปใช้ ซึ่งมีเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของหลักสูตร 10 หน่วย ซึ่งครอบคลุมในด้านความรู้ โดยมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับความรู้เดิมของผู้เข้า

รับการอบรม และมีการลำดับขั้นของเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับเวลาในการฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (1949) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดลำดับการเรียนรู้ให้เกิดความสำเร็จแก่ผู้เรียนโดยการเรียงลำดับประสบการณ์ ที่ง่ายไปหายาก และชูชัย สมितिโกร (2554) ที่กล่าวถึงหลักการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและปรับปรุงให้บุคลากรความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงานที่เหมาะสม จะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพรวมทั้งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย และผลการประเมินหลักสูตรยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นรินทร์ สุทธิศักดิ์ (2550) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันพลศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิภา ตันกุลพงษ์ (2560) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนเขียนสร้างสรรค์และทักษะการผลิตผลงานการเขียน สำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติในการสอนเขียนสร้างสรรค์และทักษะการผลิตผลงานการเขียนหลังการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2542). *แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.mue.go.th/users/tqf-hed/> 15 กุมภาพันธ์ 2562.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). *การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาลินี เกษรพิกุล. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทย ด้านการสอนคิด*. วิทยานิพนธ์
ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชูชัย สมितिโกร. (2554). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐปทอง กว้างสวัสดิ์. (2554). *การสอนการคิด*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ทิตนา แชมมณี และคณะ. (2549). *การนำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ สุทธิศักดิ์. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันพลศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรในแต่ละแผนการอบรม และปรับเนื้อหา กิจกรรม และสื่อให้สอดคล้องกับสภาพของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2. ควรมีการปรับปรุงสื่อกิจกรรมให้มีความทันสมัย และนำการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่หลากหลาย เช่น ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะแปลความ ทักษะการเชื่อมโยง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีทักษะพื้นฐานของการคิดขั้นสูง และยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ในการศึกษาในอนาคตต่อไป

2. ควรศึกษาวิจัยการติดตามผลการใช้หลักสูตรในระยะยาว เพื่อศึกษาทักษะการนำไปใช้ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา หลังจากได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว

- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2552). *การพัฒนาการคิด* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิค พรินต์ติ้ง.
- วิภา ตัณฑุลพงษ์. (2560) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนเขียนสร้างสรรค์และทักษะการผลิตผลงานการเขียน สำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 31(99), 54-66.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ในช่วงปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2552-2561*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- Oliva P. F. (1982). *Developing the curriculum*. Boston: Little, Brown.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning* 4th ed. New York: Holt, Rinehart, & Winston.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร